Đại học Bách Khoa TPHCM Khoa Điện – Điện Tử Bộ môn ĐKTĐ ---**00**---

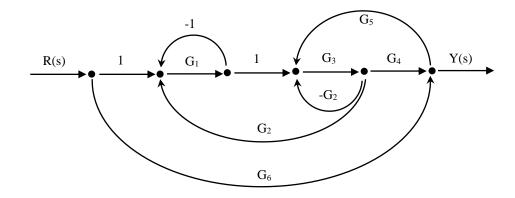
ĐÁP ÁN ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KỲ 1. Năm học 2013-2014

Môn: **Cơ sở tự động** Ngày thi: 08/10/2013 Thời gian làm bài: 60 phút

(Sinh viên không được phép sử dụng tài liệu in hoặc photo)

Bài 1: (2 điểm)

• Sơ đồ dòng tín hiệu tương đương: (0.25đ)

• Vòng kín : (0.5d)L₁ = $-G_1$

$$P_1 = G_1G_3G_4$$

 $P_2 = G_6$ $L_2 = G_1G_3G_2$

 $L_3 = -G_3G_2$

 $L_4 = G_3G_4G_5$

• Định thức:

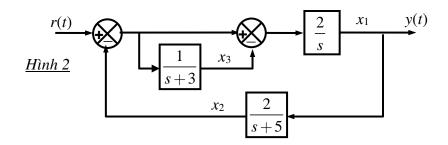
$$\begin{array}{ll} \Delta = 1 - (L_1 + L_2 + L_3 + L_4) + L_1L_3 + L_1L_4 & \textbf{(0.25d)} \\ \Delta_1 = 1 & \textbf{(0.25d)} \\ \Delta_2 = 1 - L_1 - L_2 - L_3 + L_1L_3 & \textbf{(0.25d)} \end{array}$$

• Hàm truyền tương đương:

$$\begin{split} G_{td}(s) &= \frac{1}{\Delta} (P_1 \Delta_1 + P_2 \Delta_2) \\ &= \frac{G_1 G_3 G_4 + G_6 (1 + G_1 - G_1 G_3 G_2 + G_3 G_2 + G_1 G_3 G_2)}{1 + G_1 - G_1 G_3 G_2 + G_3 G_2 - G_3 G_4 G_5 + G_1 G_3 G_2 - G_1 G_3 G_4 G_5} \\ &= \frac{G_1 G_3 G_4 + G_6 (1 + G_1 + G_3 G_2)}{1 + G_1 + G_3 G_2 - G_3 G_4 G_5 - G_1 G_3 G_4 G_5} \end{split}$$

$$(0.25d)$$

Bài 2A: (2.0 điểm) Viết phương trình trạng thái mô tả hệ kín ở hình 2 với hai biến trạng thái $x_1(t)$ và $x_2(t)$ cho trên sơ đồ, biến $x_3(t)$ tự chọn.

$$X_1(s) = \frac{2}{s}(R(s) - X_2(s) - X_3(s)) \qquad => \dot{x}_1(t) = -2x_2(t) - 2x_3(t) + 2r(t) \qquad (0.5\text{d})$$

$$X_2(s) = \frac{2}{s+5} X_1(s) \qquad => \dot{x}_2(t) = 2x_1(t) - 5x_2(t)$$
 (0.5d)

$$X_3(s) = \frac{1}{s+3} (R(s) - X_2(s)) \qquad => \dot{x}_3(t) = -x_2(t) - 3x_3(t) + r(t)$$
 (0.5d)

Phương trình biến trạng thái:

$$\dot{x}(t) = \begin{bmatrix} 0 & -2 & -2 \\ 2 & -5 & 0 \\ 0 & -1 & -3 \end{bmatrix} x(t) + \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} r(t)$$

$$y(t) = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} x(t)$$
(0.5d)

Bài 2B:(2 điểm) Hệ thống phi tuyến:

$$\begin{cases} \dot{x}_1(t) = x_2(t)^2 + u(t) = f_1(x, u) \\ \dot{x}_2(t) = x_3(t)^2 + u(t) = f_2(x, u) \\ \dot{x}_3(t) = 2x_1(t) + u(t) = f_3(x, u) \\ y(t) = x_1(t) = h(x, u) \end{cases}$$

Điểm làm việc tĩnh $\bar{x} = [0.5 \ 1 \ 1]^T, \bar{u} = -1.$

Phương trình trạng thái tuyến tính quanh điểm tĩnh:

$$\begin{cases} \dot{\tilde{x}}=A\tilde{x}+B\tilde{u}\\ \tilde{y}=C\tilde{x}+D\tilde{u} \end{cases}$$
 Trong đó: $\tilde{x}=x-\overline{x},\,\tilde{y}=y-\overline{y};\tilde{u}=u-\overline{u};$ (0.25đ)

$$A = \begin{bmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1} & \frac{\partial f_1}{\partial x_2} & \frac{\partial f_1}{\partial x_3} \\ \frac{\partial f_2}{\partial x_1} & \frac{\partial f_2}{\partial x_2} & \frac{\partial f_2}{\partial x_3} \\ \frac{\partial f_3}{\partial x_1} & \frac{\partial f_3}{\partial x_2} & \frac{\partial f_3}{\partial x_3} \end{bmatrix}_{\substack{x = \overline{x} \\ x = \overline{x}}} = \begin{bmatrix} 0 & 2x_2 & 0 \\ 0 & 0 & 2x_3 \\ 2 & 0 & 0 \end{bmatrix}_{\substack{x = [0.5 \ 1 \ 1]^T \\ u = -1}} = \begin{bmatrix} 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \\ 2 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$(0.75\mathbf{d})$$

$$B = \begin{bmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial u} \\ \frac{\partial f_2}{\partial u} \\ \frac{\partial f_3}{\partial u} \end{bmatrix}_{\substack{x = \overline{x} \\ u = \overline{u}}} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$
(0.5d)

$$C = \left[\frac{\partial h}{\partial x_1} \frac{\partial h}{\partial x_2} \frac{\partial h}{\partial x_3} \right]_{\substack{x = \overline{x} \\ u = \overline{u}}} = 1 \ 0 \ 0 \qquad D = \left[\frac{\partial h}{\partial u} \right]_{\substack{x = \overline{x} \\ u = \overline{u}}} = 0$$
 (0.5d)

Bài 3: (3 điểm)

PTDT:
$$1+G(s) = 0 \Leftrightarrow 1 + \frac{K(s+2)}{(s+10)(s^2-4s+8)} = 0$$
 (1)

Pole:
$$p_1 = -10$$
, $p_{2,3} = 2 \pm i2$
Zero: $z = -2$ (0.25đ)

Tiệm cận:

$$\begin{cases} OA = \frac{p_1 + p_2 + p_3 - z_1}{n - m} = \frac{-10 + 2 + j2 + 2 - j2 - (-2)}{3 - 1} = -2\\ \alpha = \begin{bmatrix} \frac{\pi}{2} \\ -\frac{\pi}{2} \end{bmatrix} \end{cases}$$
(0.25d)

Điểm tách nhập:

$$(1) \Rightarrow s^{3} + 6s^{2} + (K - 32)s + 2K + 80 = 0 \qquad (2)$$

$$\Rightarrow K = -\frac{(s + 10)(s^{2} - 4s + 8)}{s + 2}$$

$$\Rightarrow \frac{\partial K}{\partial s} = s^{3} + 6s^{2} + 12s - 72 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} s_{1} = 2.3 \\ s_{2,3} = -4.15 \pm j3.73 \end{cases}$$

$$\Rightarrow$$
 QĐNS không có điểm tách nhập. (0.5đ)

Giao điểm QĐNS với trục ảo: Áp dụng tiêu chuẩn ổn định Hurwitz cho PTĐT (2).

Điều kiện hệ thống ổn định:

$$\begin{cases} K - 32 > 0 \\ 2K + 80 > 0 \Rightarrow K > 68 \\ \Delta_2 = 6(K - 32) - (2K + 80) > 0 \end{cases}$$
 (0.5d)

Ta có: $K_{gh}=68$. Thay
vào (1) ta có giao điểm QĐNS với trục ảo giải : $s_{1,2}=\pm j6$

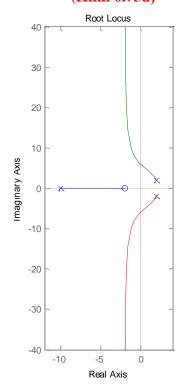
Góc xuất phát tại cực phức p₂:

$$\theta = 180^{\circ} + \arg(p_2 - z_1) - \arg(p_2 - p_1) - \arg(p_2 - p_3)$$

$$= 180^{\circ} - \arg[s + 2] - \arg(s + 10) - \arg(s - 2 + j2)$$

$$= 180^{\circ} + 26.6^{\circ} - 9.46^{\circ} - 90^{\circ} = 107.1^{\circ}$$
(0.25d)

(Hình 0.75đ)

3.2. Phương trình đặc trưng của hệ thống:

$$s^{3} + 6s^{2} + (K - 32)s + 2K + 80 = 0$$
 (3)

Phương trình đặc trưng của hệ thống có dạng:

$$(s+a)(s^2+2\xi\omega s+\omega^2)=0$$

Thay $\omega = 7$, suy ra:

$$(s+a)(s^2+14\xi s+49)=0$$

$$\Rightarrow s^3 + (a+14\xi)s^2 + (49+14a\xi)s + 49a = 0 \tag{4}$$

Đồng nhất 2 phương trình (3) & (4), ta được:

$$\begin{cases} a+14\xi = 6 \\ 49+14a\xi = K-32 \\ 49a = 2K+80 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 5.12 \\ \xi = 0.0629 \\ K = 85.5 \end{cases}$$

Vậy với K=85.5, PTĐT có nghiệm phức với $\omega_n=7$ là

$$s = -\xi \omega_n \pm j\omega_n \sqrt{1 - \xi^2} = -0.44 \pm j6.98$$
 (0.5d)

(Nếu SV dựa vào QĐNS tìm ra được nghiệm phức ở trên vẫn được tính điểm)

Bài 4:

Câu 4.1:

$$G(s) = \frac{100(s+1)e^{-Ls}}{(s+0.1)^2(s^2+14s+40)} = \frac{100(s+1)e^{-Ls}}{(s+0.1)^2(s+4)(s+10)}$$

Các tần số gãy: 0.1; 1; 4; 10 (rad/sec)

(0.25d)

Biên đô

ω	0.01	< 0.1	<1	<4	<10	100
1	0	0	-40	-40	-40	-40
$\overline{(s+0.1)^2}$						
(s+1)	0	0	0	20	20	20
1	0	0	0	0	-20	-20
s+4						
1	0	0	0	0	0	-20
$\overline{s+10}$						
G(s)	0	0	-40	-20	-40	-60

Hệ số khuếch đại tại tần số xuất phát,

$$K_0 = G|_{\omega_0 = 0.01} = \frac{100 \times 1}{(0.1)^2 \times 4 \times 10} = 250 \implies 20 \lg(K_0) = 48dB$$
 (0.25d)

Pha:

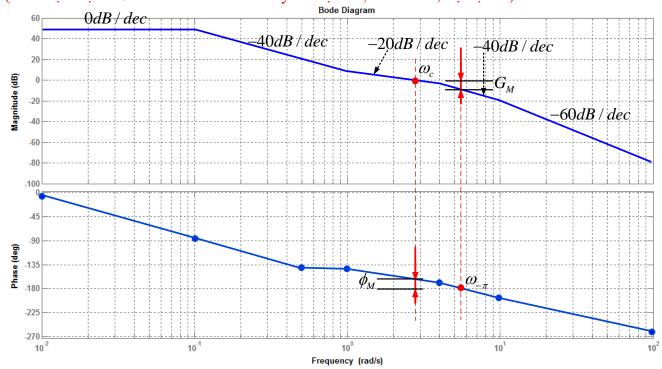
 $\varphi(\omega) = \arctan(\omega/1) - 2\arctan(\omega/0.1) - \arctan(\omega/4) - \arctan(\omega/10)$

ω	0.01	0.1	0.5	1	4	10	100
$\varphi(\omega)$	-11.4	-86.3	-140.8	-143.3	-168	-207.8	-262.5

(Tính đúng bảng góc pha: (0.5đ))

Biểu đồ Bode (1.0 đ)

(chỉ được trọn 1.0 đ nếu có chú thích đầy đủ độ dốc, tần số cắt, độ dự trữ)

Từ biểu đồ Bode ta có:

$$\begin{cases} \omega_c \approx 2.7 rad / s \\ \omega_{-\pi} \approx 5.6 rad / s \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} L(\omega_{-\pi}) \approx -10 dB \\ \varphi(\omega_c) \approx -155^0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} GM = -L(\omega_{-\pi}) = 10 dB \\ \phi M = 180 - \varphi(\omega_c) = 25^0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{Hệ thống kín ổn định}$$

$$(0.5\text{d})$$

Câu 4.2:

Khi bổ sung khâu e^{-Ls} vào hệ thống thì biên độ không đổi (do đó tần số cắt biên không đổi), góc pha của hệ hở thay đổi như sau:

$$\varphi' = \varphi + \angle e^{-Lj\omega} = \varphi - \frac{L\omega \times 180}{\pi}$$

Để hệ thống ổn định thì: $\phi M = 180 + \varphi'(\omega_c) > 0 \implies \varphi'(\omega_c) > -180^0$

⇒
$$\varphi(\omega_c) - \frac{L\omega_c \times 180}{\pi} > -180$$
 ⇒ $-\frac{L\omega_c \times 180}{\pi} > -25^0$
⇒ $L < \frac{25\pi}{180 \times 2.7} = 0.16 \text{ (sec)}$ (0.5d)

(Chú ý: Do câu 4 dựa vào biểu đồ Bode nên nếu SV làm đúng phương pháp nhưng tính ra kết quả có sai số so với đáp án vẫn được tính trọn số điểm)